

PRIORITĂȚILE SOCIETĂȚII CIVILE ÎN CONTEXTUL CONFERINȚEI PRIVIND VIITORUL EUROPEI

Europuls – Centrul de Expertiză Europeană, inițiatorul și fondatorul forumului Eurosfat, este o organizație non-guvernamentală înființată în anul 2010 la Bruxelles de un grup de experți români în afaceri europene. Scopul Europuls este de a promova procesul de integrare europeană în România, dar și de a contribui la dezvoltarea unui spațiu public european.

Europuls urmărește să încurajeze dezbaterile publice pe teme europene prin articole și studii, precum și prin organizarea de dezbateri, ateliere de lucru și conferințe, în timp ce membrii Comisiei Europene, ai Parlamentului European, ai Guvernului și ai Parlamentului, reprezentanți ai societății civile și mediului de afaceri, experți și jurnaliști se întrunesc pentru a discuta temele relevante din cadrul Uniunii Europene.

Proiectul este sprijinit financiar de **Ambasada Franței** în România și **Institutul Francez** din România prin fondurile inițiativelor civice lansate de tineri și pentru tineri.

Europuls a organizat **Școala de vară Europuls Viitorul pentru TINE(ri)** în perioada 3-6 august 2021 prin care experții Europuls au informat tinerii din România despre politicile europene, i-au provocat la discuții cu invitați și tineri profesioniști despre cele mai importante aspecte care vor fi discutate la nivel european în următorii ani și le-au oferit zilnic contexte practice în care aceștia să poată aplica noile cunoștințe.

CUPRINS

- 03 **Cuvânt introductiv**
- 04 Prioritățile societății Civile
- 06 Rolul Uniunii Europene în lume
- 09 **Uniunea Europeană a Noii Generații:**
Stimularea investițiilor pentru redresarea economică în contextul post-pandemic
- 12 Consolidarea proceselor democratice care guvernează Uniunea Europeană
- 14 **O Europă pregătită pentru era digitală:**
Priorități pentru transformarea tehnologică
- 16 **O societate europeană rezilientă:**
ce urmează după Summitul Social de la Porto
- 18 **Next Generation** - Tineret și Educație
- 20 **UE în cursa pentru neutralitatea de climă până în 2050:**
Cum se pregătește România pentru tranziția energetică?

METODA FOLOSITĂ

Conferința privind Viitorul Europei își propune să le confere cetățenilor un rol mai important în conturarea politicilor și priorităților Uniunii Europene cu scopul de a îmbunătăți reziliența Uniunii Europene la crize.

Europuls a organizat **Forumul societății civile** în data de 3 iunie 2021 sub egida Conferinței, invitând membri ai societății civile din diverse domenii pentru a realiza un document strategic despre cele mai importante demersuri de care decidenții la nivel național și european ar trebui să țină cont.

Procesul pe care am dorit să îl abordăm a fost unul ambițios, format din câteva etape care au dus la crearea unui **document strategic al societății civile** care va servi la conturarea unui dialog constant cu autoritățile naționale și europene. Europuls a colectat toate propunerile organizațiilor societății civile care au dorit să se implice și a realizat un document ce va fi prezentat în cadrul Forumului Eurosfat. Echipa Europuls și-a propus să asigure un cadru sigur în care societatea civilă să înainteze o listă de priorități pe care ulterior o vom prezenta decidenților la nivel național și european.

Propunerile organizațiilor au fost culese prin metoda mesei rotunde. Moderatorii au creionat contextul dezbaterii și au adresat câteva întrebări cheie prin care participanții din cadrul meselor rotunde au trebuit să ofere o intervenție referitoare la situația actuală.

De îndată ce prima rundă s-a terminat, participanții au fost încurajați să se implice într-un dialog constructiv pentru a înainta câteva soluții pentru contextul actual.

Altfel spus, fiecare dezbateră a fost conturată în jurul experiențelor partenerilor noștri din societatea civilă, iar propunerile înaintate sunt creionate în jurul resurselor de care partenerii noștri dispun și oportunității din jurul Conferinței privind Viitorul Europei.

PRIORITĂȚILE SOCIETĂȚII CIVILE

CONTEXT

Evenimentul realizat în parteneriat cu Biroul Parlamentului European din România și Reprezentanța Comisiei Europene din România a adus împreună, într-un dialog live, membri ai Parlamentului European și reprezentanți ai societății civile pentru a discuta despre rolul pe care societatea civilă îl poate juca în cadrul Conferinței privind Viitorul Europei. Acest eveniment a fost înregistrat pe platforma **together.eu**, iar întreaga înregistrare a evenimentului poate fi urmărită **aici**.

PARTICIPANȚI

Iuliu WINKLER

MEMBRU AL PARLAMENTULUI EUROPEAN,
GRUPUL PARTIDULUI POPULAR EUROPEAN

Victor NEGRESCU

MEMBRU AL PARLAMENTULUI EUROPEAN, GRUPUL
ALIANȚEI PROGRESISTE A SOCIALIȘTILOR ȘI
DEMOCRAȚILOR

Alin MITUȚA

MEMBRU AL PARLAMENTULUI EUROPEAN,
GRUPUL RENEW EUROPE

Elena CALISTRU

MEMBRU AL COMITETULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

Ionuț SIBIAN

MEMBRU AL COMITETULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

CUVÂNT DE DESCHIDERE

Istvan JAKAB

ȘEFUL INTERIMAR AL REPREZENTANȚEI
COMISIEI EUROPENE ÎN ROMÂNIA

Mădălina Beatrice MIHALACHE

ȘEFA BIROULUI PARLAMENTULUI EUROPEAN ÎN ROMÂNIA

MODERATOR

Francesca CRISTEA

EXPERT AFILIAT EUROPULS PENTRU
POLITICI DE TINERET ȘI VIITORUL MUNCII

CUM POT DECIDENȚII POLITICI ȘI SOCIETATEA CIVILĂ SĂ COLABOREZE PENTRU A CREIONA VIITORUL PROIECTULUI EUROPEAN? CARE SUNT PRIORITĂȚILE ORGANIZAȚIILOR SOCIETĂȚII CIVILE ȘI CUM POT FI ACESTEA COMUNICATE PE DURATA LUCRĂRILOR CONFERINȚEI PENTRU A SE REGĂSI APOI PRINTRE PROPUNERILE DE CARE DECIDENȚII NAȚIONALI ȘI EUROPENI VOR ȚINE CONT?

Avem oportunitatea de a recontura procesul european prin aceste consultări și de a reda cetățenilor șansa de a se

reîndrăgosti de Europa, ținând cont de trendul competitiv ascendent din cadrul comunității europene.

Societatea civilă joacă un rol esențial în Conferința privind Viitorul Europei și ar trebui să fie un partener egal al autorităților locale/ naționale/ europene. Vorbitoarii au menționat că este necesară implicarea cetățenilor și organizațiilor societății civile, în special implicarea rețelelor sau federațiilor de organizații mai ales prin descentralizare pentru a cuprinde diferite niveluri de implicare ale cetățenilor. Este de subliniat faptul că este important nu doar să consultăm societatea civilă, ci să discutăm

liber despre cele 8 direcții strategice prevăzute. Cetățenii și organizațiile ar trebui, în primul rând, implicați în prioritizarea soluțiilor, temelor de discuție.

Este important de menționat că jumătate dintre organizațiile active ale societății civile sunt furnizoare de servicii, în special cele sociale și acestea reprezintă un interlocutor important în procesul de consultare al decidenților. S-a reiterat decalajul de dezvoltare a diferitelor sectoare dintre anumite țări ale Uniunii Europene, dintre anumite regiuni, dar și dintre urban și rural.

Participarea tinerilor este esențială în conturarea recomandărilor. Este importantă informarea acestora despre drepturile și libertățile cetățenilor europeni, oferirea unor materiale educative actualizate despre instituțiile Europene.

Politicizarea proceselor conduce în mod inevitabil la scăderea entuziasmului și implicării cetățenilor în procesele de consultare sau de schițare a priorităților Uniunii Europene. Este necesară reclădirea încrederii dintre decidenții politici și societatea europeană fiind

bazată pe un parteneriat egal, just și pe o cooperare constantă pentru atingerea obiectivelor europene.

PROPUNERI

- ★ Integrarea cetățenilor prin permanentizarea unui sistem de consultare constant al Uniunii Europene cu cetățenii săi. Consultarea cetățenilor europeni pentru planul anual de management al Comisiei Europene.
- ★ Posibilitatea de a construi un buget participativ pentru societatea civilă astfel încât să poată monitoriza proiectele europene de anvergură înaintate prin Planul Național de Redresare și Reziliență și prin Conferința privind Viitorul Europei și să creeze noi contexte de desăvârșire a populației.
- ★ Definirea unui parteneriat egal între autorități și societatea civilă bazat pe încredere.
- ★ Propunerea unui pachet de soluții cu impact imediat în viața cetățenilor cu efect de conștientizare și închegare a comunității europene (precum au fost libera circulație, retragerea taxei suplimentare de roaming pentru utilizarea telefonului mobil pe teritoriul UE, etc.) pentru a fi dezbătute.
- ★ Procesul de consultare este binevenit mai ales în contextul post-pandemic, însă vorbitorii au subliniat nevoia de a doza așteptările comunității europene întrucât este nevoie de pași specifici și de un plan de acțiune bine pus la punct imediat după finalizarea procesului. Astfel, de îndată ce recomandările acestui proces se vor fi finalizat la nivelul Uniunii Europene, este nevoie de o monitorizare permanentă a viitoarelor proiecte și direcții strategice, iar societății civile trebuie să îi fie garantat statutul de partener egal implicat activ.

ROLUL UNIUNII EUROPENE ÎN LUME

CONTEXT

Recentele crize majore și actualele provocări de la nivel global poziționează Uniunea Europeană în ipostaza de a-și regândi instrumentele necesare pentru a acționa pe plan mondial și de a-și contura mai bine rolul de actor internațional. În acest context, participanții la discuții au dezbătut **opțiunile pentru eficientizarea politicii externe a Uniunii**.

PARTICIPANȚI

Valentin NAUMESCU

PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI ÎNITIAȚIVA PENTRU CULTURĂ DEMOCRATICĂ EUROPEANĂ (ICDE)

Robert LUPITU

REDCAȚOR-ȘEF LA CALEA EUROPEANĂ

Constantin CORNEANU

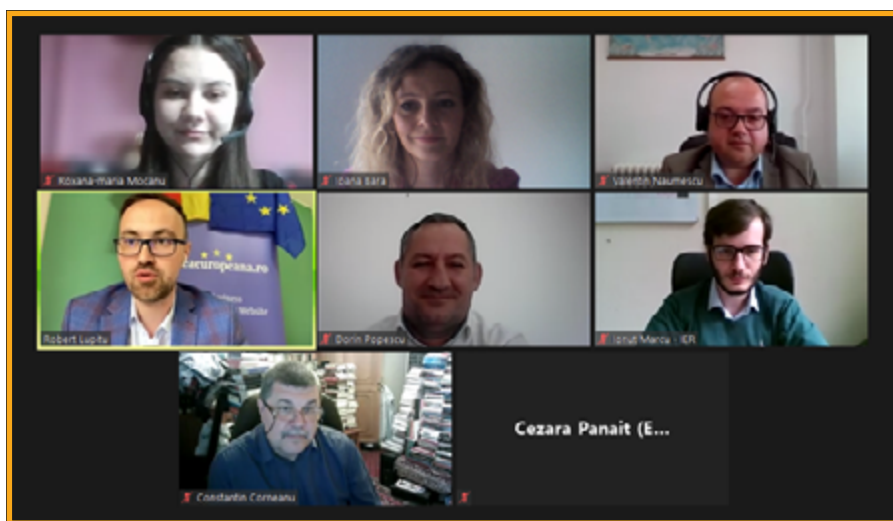
PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI DE STUDII GEOPOLITICE ȘI STRATEGICE GHEORGHE I.C. BRĂȚIANU

Dorin POPESCU

PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI CASA MĂRII NEGRE

Ionuț MARCU

EXPERT ÎN CADRUL SERVICIULUI STUDII EUROPENE LA INSTITUTUL EUROPEAN DIN ROMÂNIA

MODERATOR

Ioana BARA-BUȘILĂ

EXPERT AFILIAT EUROPULS ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI ȘI DREPTULUI EUROPEAN

CARE AR TREBUI SĂ FIE PRINCIPALELE PRIORITĂȚI ALE UE PE PLAN GLOBAL?

Acordarea unei importanțe sporite preocupării pentru apărarea ordinii liberale globale, bazată pe preeminența valorilor democrației liberale și pe reguli internaționale prin preeminența occidentului în planul valorilor și al instituțiilor internaționale;

Revigorarea și consolidarea relației transatlantice prin reinventarea Occidentului în secolul XXI. Totodată, pentru ca UE să aibă un rol important în contextul relației transatlantice, ideea de reformare a acestei relații trebuie să aibă în vedere două componente: relația cu SUA, dar și cea cu Marea Britanie. Ținând cont de faptul că Marea Britanie nu mai

este membră a UE, în contextul afinității istorice dintre SUA și Marea Britanie, dar mai ales din prisma intereselor pe care SUA le are față de politica europeană, Uniunea ar trebui să se raporteze la acest triunghi relațional pentru a nu risca rolul de actor marginal. În altă ordine de idei, refacerea relațiilor transatlantice, inclusiv prin intermediul NATO, în cadrul unui parteneriat de tipul UE-SUA-NATO, s-ar putea realiza prin crearea unei arhitecturi relaționale stratificate, care ar putea oferi o mai mare predictibilitate și un mecanism de cooperare mai eficient;

Rezolvarea ambiguității conceptului de autonomie strategică prin stabilirea politicii legate de modul în care UE vrea să investească resursele în acest scop. Luând în considerare faptul că

nu există instrumente de *hard power* sau de *soft power* disponibile care să permită atingerea autonomiei strategice a UE, construirea capacității europene de a se apăra în deplină coordonare și colaborare cu NATO și astfel, translatarea conceptului de autonomie strategică către reziliență strategică, ar putea fi o soluție pentru asigurarea unor garanții eficiente de securitate în Europa;

UE va trebui să își clarifice politica legată de extinderea către est și sud prin adoptarea unor reguli clare, a unui plan de acțiune și printr-o comunicare strategică. Referitor la relația cu Rusia și poziționarea în contextul geopolitic din regiune, ținând cont de „linia roșie”, formată din Ucraina, Moldova, Belarus,

zonă în care Rusia are un cuvânt important de spus și în care conflictele prelungite mocnesc sau izbucnesc spontan, UE va trebui să decidă foarte clar cum dorește să abordeze această problematică, astfel ca să se poată poziționa în regiune și să identifice soluții alternative diplomatice de soluționare a unei potențiale încălcări a liniei roșii în scopul de a asigura astfel pacea pe continentul european (fie prin atragerea Rusiei într-o discuție complexă, fie prin neluarea niciunei măsuri);

Având în vedere concurența diverșilor actori internaționali în regiune, UE ar trebui să își contureze o politică eficientă și predictibilă în ceea ce privește vecinătatea estică. Turbulențele și factorii externi fac apel la creativitatea UE, care s-ar putea manifesta prin înființarea unei poziții de înalt reprezentant pentru vecinătatea estică, parteneriate adecvate pentru fiecare țară din parteneriatul estic, prezență înaintată a UE, după model NATO, dar cu instrumente specifice și /sau elaborarea unei foi de parcurs pentru strategia UE la Marea Neagră;

Depunerea conștientă a unor eforturi pentru menținerea unei presiuni asupra regimurilor totalitare, care încalcă drepturile omului, cu instrumentele pe care le are UE la dispoziție, pentru a evita ca acestea să își crească influența pe plan global. Constatându-se cu fiecare criză politică faptul că Occidentul ezită să ia o poziție fermă și în contextul expatrierii producției occidentale dinspre Asia, au fost create premisele care au permis unor astfel de regimuri să se extindă. Astfel, pentru securitatea cetățenilor UE, diversificarea surselor de producție și asigurarea unei autonomii economice pentru a avea acces la resurse strategice sunt absolut necesare până la sfârșitul acestui deceniu;

Articularea unei strategii mai bune în relația cu Asia și Asia Democratică (Coreea de Sud, Japonia, India) și Australia pentru promovarea valorilor UE și pentru asigurarea poziției strategice a UE în zona indo-pacifică, ar putea fi o strategie utilă în scopul asigurării autonomiei economice a UE;

Importanța construirii unor soluții multilaterale în contextul unui peisaj internațional aflat în schimbare și în conflict între marile puteri. Doar prin promovarea valorilor UE, a democrației,

a drepturilor omului, prin sancționarea regimurilor totalitare, Uniunea își poate îndeplini vocația de origine. În acest scop, un instrument util ar putea fi folosirea și promovarea conceptului de *soft power*.

”

UE VA TREBUI SĂ ÎȘI CLARIFICE POLITICA LEGATĂ DE EXTINDEREA CĂTRE EST ȘI SUD PRIN ADOPTAREA UNOR REGULI CLARE, A UNUI PLAN DE ACȚIUNE ȘI PRINTR-O COMUNICARE STRATEGICĂ.

CARE ESTE PRIMUL ELEMENT CARE TREBUIE SCHIMBAT ÎN POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE A UE?

Invitații au fost de acord în unanimitate că trebuie îmbunătățit prin amendamente mecanismul decizional din cadrul politicii externe a UE, astfel încât să permită o mai mare flexibilitate de decizie și de reacție. UE nu mai poate funcționa eficient pe termen îndelungat pe baza unui proces decizional bazat pe regula unanimității: o politică externă presupune uneori decizii ferme și rapide; astfel, menținând regula votului unanimității, UE va putea lua doar poziții generale, care nu o pot profila ca actor global.

Așadar, spre exemplu, este nevoie să existe opțiuni de sancționare a unor regimuri totalitare și abandonarea vechilor mecanisme de funcționare, în favoarea unor alternative care să permită o politică externă mai fluentă. O posibilitate în acest sens ar putea fi optarea pentru adoptarea deciziilor cu majoritate calificată (în condițiile actuale, respectiv: 55% număr de state și 65% populație). De asemenea, o altă situație care ar putea fi considerată pentru început, este identificarea unor domenii precum mecanismul de sancțiuni, alternativele precum „frâna de urgență” / abținere constructivă (abținerea fără blocarea votului) și alți pași mărunți similari ar putea fi un început în modernizarea politicii externe

a UE. În acest sens, ar fi utilă o clarificare la nivelul Consiliului European în legătură cu modul în care Consiliului UE poate să acționeze cu un astfel de mecanism.

O altă măsură care s-ar putea dovedi utilă pentru a spori rolul UE în lume, ar putea fi permanentizarea unui consiliu de apărare prin crearea unei formațiuni în care miniștrii de apărare ai statelor membre UE să se reunească mai frecvent, în sinergie cu NATO, iar o astfel de relaționare să fie reciprocă și să permită evitarea dublajelor de competență.

În ceea ce privește imaginea și credibilitatea Înaltului Reprezentant al UE, s-a constatat că este nevoie de o reinventare conceptuală a acestei poziții și a practicii care s-a perpetuat de ocupanții acestei funcții. În contextul situațiilor recente cu China, Rusia, Turcia și mai recent, Belarus, Înaltul Reprezentant al UE a adoptat o poziție lipsită de fermitate, în defavoarea rolului și obiectivelor UE la nivel internațional.

”

UE NU MAI POATE FUNCȚIONA EFICIENT PE TERMEN ÎNDELUNGAT PE BAZA UNUI PROCES DECIZIONAL BAZAT PE REGULA UNANIMITĂȚII: O POLITICĂ EXTERNĂ PRESUPUNE UNEORI DECIZII FERME ȘI RAPIDE; ASTFEL, MENȚINÂND REGULA VOTULUI UNANIMITĂȚII, UE VA PUTEA LUA DOAR POZIȚII GENERALE, CARE NU O POT PROFILA CA ACTOR GLOBAL.

CE ACȚIUNI AR TREBUI ÎNTREPRINSE PENTRU A ASIGURA STABILITATEA ȘI REZILIENȚA UNIUNII?

Ranforsarea și asigurarea funcționării pieței unice prin repatriere procesului de producție pentru ca UE să nu mai fie dependentă de mediul exterior;

Dublarea rezilienței interne de o reziliență externă prin generarea unei centuri de reziliență și stabilitate în vecinătatea Uniunii și prin aplicarea și promovarea conceptului de soft power;

Oferirea unei perspective în ceea ce privește extinderea UE în Balcanii de vest pentru a oferi o trasabilitate, astfel încât să fie cunoscute limitele fizice, politice și economice ale UE.

UE trebuie să abordeze global cele două dimensiuni ale rezilienței, respectiv pe cea internă și pe cea externă, prin consolidarea pieței unice, a uniunii economice și monetare, a Schengen, acestea fiind necesare pentru a aduce mai aproape de cetățeni avantajele concrete ale UE.

”

UE TREBUIE SĂ ABORDEZE GLOBAL CELE DOUĂ DIMENSIUNI ALE REZILIENȚEI, RESPECTIV PE CEA INTERNĂ ȘI PE CEA EXTERNĂ.

CONCLUZII

- ★ Participanții la masa rotundă au evidențiat o serie de priorități pe care Uniunea ar trebui să le considere în vederea creșterii rezilienței UE la nivel global, au pus în discuție potențiala extindere a competențelor Uniunii în acest domeniu și au abordat nevoia de întreprindere a unor acțiuni concrete pentru construirea unei politici externe mai eficiente, astfel încât, Uniunea să se poată poziționa ca actor major pe plan internațional.

UNIUNEA EUROPEANĂ A NOII GENERAȚII: STIMULAREA INVESTIȚIILOR PENTRU REDRESAREA ECONOMICĂ ÎN CONTEXTUL POST-PANDEMIC

CONTEXT

Cu acest prilej, au fost discutate o serie de subiecte privind modul în care dubla criză economică și sanitară, generată de pandemia de COVID-19, a influențat obiectivele economice, prioritățile de investiții și educație, precum și paradigma antreprenorilor la nivel european și global.

PARTICIPANȚI

Andreea PAUL

PHD, PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI INACO
– INIȚIATIVA PENTRU COMPETITIVITATE

Adrian CODIRLAȘU

CFA, PHD, VICEPREȘEDINTE AL
ASOCIAȚIEI CFA ROMÂNIA

Mihai IVAȘCU

PHD, CONSILIER AL PREȘEDINTELUI
CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI (CCIR)

Adriana RECORD

DIRECTOR EXECUTIV AL CAMEREI FRANCEZE DE COMERȚ,
INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ ÎN ROMÂNIA (CCIFER)

Elena-Simina LAKATOS

PHD, PREȘEDINTE AL INSTITUTULUI PENTRU CERCETARE
ÎN ECONOMIE CIRCULARĂ ȘI MEDIU (IRCEM)

Vasile ASANDEI

DIRECTOR GENERAL AL AGENȚIEI PENTRU DEZVOLTARE
REGIONALĂ (ADR) - NORD-EST

MODERATOR

Sabina STRIMBOVSCHI

PHD, EXPERT AFILIAT EUROPULS

CUM AU FOST INFLUENȚATE OBIECTIVELE ECONOMICE EUROPENE ȘI GLOBALE DE PANDEMIA DE COVID-19?

În cadrul acestei dezbateri, păreri au fost diverse. Principalele subiecte dezbătute în cadrul discuției au fost:

A fost subliniat faptul că evoluția pandemiei are un impact direct asupra redresării economice la nivel global. Actuala situație a forțat anumite state să implementeze mai repede procesele legate de digitalizare, fapt

care influențează progresul economic. Totodată, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) au fost afectate în mod disproporționat de șocurile generate de pandemie, context în care a devenit esențial ajutorul lansat de Comisia Europeană în 2020, prin care companiile puteau beneficia de o asistență financiară în valoare de aproximativ 8 miliarde de euro. În egală măsură, a fost binevenită propunerea privind înființarea unui fond pan-european de garantare în valoare de 25 de miliarde de euro, gestionat de Banca Europeană de Investiții, în vederea

sprijinirii întreprinderilor afectate de pandemie.

Raportându-se la strategia de dezvoltare economică europeană a fost subliniat faptul că strategia românească trebuie să axeze pe următoarele direcții: redresarea economică pentru minimizarea efectelor generate de pandemie, dezvoltarea sustenabilă și îmbrățișarea digitalizării. De asemenea, a fost menționat faptul că trebuie avută în vedere consolidarea rezilienței economiei și a lanțurilor

de aprovizionare prin încheierea de parteneriate strategice solide. Nu în ultimul rând, adoptarea Strategiei Industriale actualizate de către Comisia Europeană în aprilie 2021 a relevat importanța dezvoltării unor ecosisteme în baza unor politici transversale și sectoriale a căror evoluție economică să poată fi monitorizată prin intermediul unor indicatori de performanță.

Participanții au atras totodată atenția asupra conceptului de competitivitate, prezentat sub diverse forme. Pe de o parte, s-a menționat de importanța dezvoltării în Europa a lanțurilor cu valoare adăugată astfel încât, pe termen lung, Uniunea Europeană să se poziționeze pe scala de competitivitate mondială. Pentru a atinge acest deziderat, însă, este relevant să distingem axele transversale pe care să le dezvoltăm la nivel european atât în ceea ce privește industria, energia, tranziția verde și digitală. În acest sens, a fost accentuată ideea conform căreia educația și digitalizarea joacă un rol esențial. În ceea ce privește măsurarea performanței economice, s-a subliniat necesitatea utilizării unor indicatori clari, cum ar fi cei de la World Economic Forum, sau a altora mai simpli, argumentând importanța analizării constante a felului în care ne raportăm la acești indicatori la nivel național și european.

Pandemia a accelerat tranziția către educația digitală pentru care s-a militat și înainte de declanșarea pandemiei. Cu toate acestea, a semnalat decalajele digitale și lipsa accesului copiilor din UE la educație pentru atingerea potențialului educațional, profesional și social al acestor tineri care, ulterior, vor intra pe piața muncii. În vederea remedierii acestor probleme și pentru a asigura accesul gratuit al elevilor la educația digitală, s-a subliniat necesitatea dezvoltării unor tehnici avansate de educație, inclusiv prin crearea în școli a smart lab-urilor, care să includă imprimante 3D, roboți educaționali, scannere 3D, creioane 3D și ochelari de realitate virtuală cu aplicații pentru toate materiile școlare curriculare și extrașcolare.

Sustenabilitatea și tehnologia reprezintă cuvintele cheie reprezentative pentru pandemia de Covid-19. Această criză a determinat omenirea să realizeze impactul negativ și de amploare asupra

planetei. În acest sens, s-a făcut referire la cele trei principii de sustenabilitate – environmental, *social and governance* (ESG¹) – aplicate deja la nivelul UE, inclusiv în domeniul financiar prin încurajarea și stimularea finanțării proiectelor de investiții verzi.

Perioada următoare se va cala în jurul economiei circulare și a digitalizării, argumentând că prin prisma Planului Național de Reziliență și Redresare și a politicilor ce vor urma, va deveni prioritară implementarea economiei circulare în rândul companiilor, iar consumatorii vor dezvolta o conduită aparte în privința utilizării resurselor.

Totodată, s-a menționat faptul că este crucial ca bunăstarea să se schimbe cu starea de bine și să putem măsura și îmbunătăți această stare de bine a oamenilor.

Este esențială valorificarea creativității prin stimularea start-up-urilor, mai ales a celor inovative și scalabile, care reprezintă o șansă pentru viitorul Europei. În acest scop, a fost scos în evidență faptul că anumite reguli și indicatori propuși de Comisia Europeană în contextul dezvoltării start-up-urilor afectează creativitatea acestora, motiv pentru care a sugerat factorilor de decizie europeni crearea unor ecosisteme care să stimuleze creativitatea.

”

PANDEMIA A ACCELERAT TRANZIȚIA CĂTRE EDUCAȚIA DIGITALĂ PENTRU CARE S-A MILITAT ȘI ÎNAINTE DE DECLANȘAREA PANDEMIEI.

CU TOATE ACESTEA, A SEMNALAT DECALAJELE DIGITALE ȘI LIPSA ACCESULUI COPIILOR DIN UE LA EDUCAȚIE PENTRU ATINGEREA POTENȚIALULUI EDUCAȚIONAL, PROFESIONAL ȘI SOCIAL AL ACESTOR TINERI CARE, ULTERIOR, VOR INTRA PE PIAȚA MUNCII.

¹ *Environmental* – cum ne comportăm cu mediul înconjurător; *social* – cum ne raportăm la comunitate și felul în care activitățile pe care le desfășurăm afectează comunitatea și *governance* – modul în care sunt conduse și administrate companiile.

CUM PUTEM ASIGURA UN VIITOR SUSTENABIL ȘI PUTEM TRANSFORMA UNIUNEA EUROPEANĂ ÎNTR-UN LIDER AL DIGITALIZĂRII ȘI INOVĂRII?

Pentru realizarea unei tranziții verzi de succes, sectorul economic are nevoie în primul rând de acces la resurse de energie accesibile și cu emisii reduse de carbon. Sectorul energetic va rămâne în continuare principalul poluator dacă, în viitor, nu se va trece la integrarea surselor regenerabile de energie, ceea ce înseamnă investiții suplimentare în infrastructură. Este estimată o valoare de aproximativ 22 de miliarde de euro, în intervalul 2021-2030, numai în acest sector. Extinderea pieței de turbine eoliene, panouri solare fotovoltaice și tehnologii energetice inteligente sunt absolut necesare pentru tranziția verde și pentru a genera costuri mai mici atât pentru întreprinderi, cât și pentru cetățeni. În acest sens, inițiativa europeană pentru energia solară trebuie salută, mai ales că este coordonată de industrie. De asemenea, transporturile, agricultura și industria prelucrătoare prezintă, în ultima perioadă, tendințe ușor crescătoare în ceea ce privește emisiile. Astfel, sectorul agricol generează aproximativ 17% din totalul emisiilor, iar sectorul transporturilor 24,7%. În ceea ce privește mediul de afaceri, este evident faptul că este nevoie de un cadru stabil, inclusiv de asistență și îndrumare pentru tranziția companiilor către forme de producție și consum durabil. Pentru a face acest lucru, este necesar ca legislația și stimulii contradictorii să fie abordați și rezolvați printr-o strânsă coordonare a tuturor părților implicate. De asemenea, este necesară dezvoltarea atât a economiei circulare, cât și a unei piețe secundare de materii prime pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și atingerea țintelor din 2030. Industria are clar nevoie de politici de gestionare a deșeurilor, în timp ce conținutul reciclat din ambalaje și produse este vital pentru a pune în mișcare investițiile de-a lungul lanțurilor de reciclare. În final, mecanismul de ajustare a emisiilor de carbon la frontieră trebuie introdus cât mai curând posibil pentru a crea condiții de concurență echitabile pe piața internă și pentru a preveni invadarea de produse nesustenabile care distorsionează concurența și competitivitatea.

În ceea ce privește Uniunea Europeană ca lider al digitalizării și inovării, cercetarea, dezvoltarea și inovarea sunt esențiale în acest parcurs. Inițiativa UE de a aloca 3% din PIB pentru investiții în acest domeniu crucial este încă departe de a fi realizată în România, cu un procentaj de sub 1%, în timp ce alte state membre, cum ar fi Germania, Suedia și Belgia sunt fruntașe. Aceste diferențe, însă, împiedică dezvoltarea uniformă a statelor la nivel european și global.

zNu în ultimul rând, transformarea digitală accelerată de pandemie a fost îmbrățișată de mediul de afaceri din România. Deficiențele apar atunci când antreprenorii români intră în contact cu instituțiile de stat, pentru care digitalizarea a rămas în faza de proiect. Astfel, digitalizarea administrativă ar trebui să devină o prioritate în ceea ce privește alocarea de fonduri, pentru că oricât de eficient ar fi mediul privat de afaceri, mai devreme sau mai târziu intră în coliziune cu birocrăția din instituțiile administrației centrale sau locale – factori care afectează buna dezvoltare a mediului de afaceri și, implicit, progresul economic.

Cele mai poluante sectoare, unde este crucială intervenția în vederea reducerii emisiilor de carbon, sunt agricultura și textilele, urmate de orașe în calitate de

consumatori de resurse, subliniind astfel stringența transformării acestora în orașe inteligente, cu scopul de a prelungi ciclul de viață al produselor. Dezvoltarea de noi piețe și afaceri de materii prime secundare ca rezultat al economiei circulare și crearea de noi locuri de muncă pe această piață sunt alte nevoi cu care ne vom confrunta, iar acestea vor fi suplinite de nevoile de digitalizare - necesare în acest proces al economiei circulare.

A fost propusă o nouă politică care să fie aplicată la nivel european: *de la online la OM-line și nimeni să nu fie lăsat în urmă*, argumentând că Europa nu poate să fi lider al digitalizării și inovării dacă nu are în mijlocul politicilor sale – OMUL. Astfel, devine stringentă dezvoltarea și actualizarea sistemului educațional, a competențelor necesare pentru integrarea populației pe piața muncii și oferirea de servicii pentru a gestiona cea mai mare provocare pe care o are acum Europa – criza umană. Aceasta este intensificată de fenomenul de îmbătrânire al populației și decalajul enorm între competențele reale de pe piața muncii ale angajaților și obiectivul UE de a deveni lider al digitalizării.

În ceea ce privește dezvoltarea unei conștiințe colective cu privire la responsabilitatea sustenabilă a

argumentat necesitatea implementării unor campanii de informare și conștientizare în mass-media cu privire la importanța acțiunilor noastre din prezent asupra viitorului, precum și a modului în care fiecare dintre noi își poate aduce contribuția pentru o planetă sigură și durabilă.

Un viitor durabil se bazează pe o schimbare de paradigmă, unde atât tranziția verde, cât și cea sustenabilă nu mai reprezintă niște colaterale ale mediului economic, ci devin nucleul acestora, integrate fiind în strategia companiilor private și la nivelul statelor. Nu în ultimul rând, este important să lucrăm la dezvoltarea unui mindset sustenabil printr-o abordare educațională precoce și asumarea unei conduite responsabile din punct de vedere ecologic. Așa cum învățăm să citim și să socotim, ca parte a alfabetizării noastre, în viitorul apropiat va trebui să învățăm cum să gestionăm concepte ecologice, competențe digitale și să avem acest mindset în ADN-ul nostru.

CONCLUZII

- ★ Pe scurt, câteva dintre concluziile vorbitorilor se referă la faptul că pandemia a accelerat procesele de digitalizare și dezvoltare durabilă, iar un viitor sustenabil se bazează pe o schimbare de paradigmă, unde atât tranziția verde, cât și cea digitală devin nucleul economic. Aceste două componente sunt vitale pentru a fi integrate atât în strategia companiilor private, cât și la nivelul statelor. De asemenea, a fost semnalat faptul că Uniunea Europeană poate ajunge un lider al digitalizării și inovării doar dacă politicile create vor pune în prim-plan cetățeanul, oferindu-se acces tuturor la educație digitală, cu accent pe aplicarea unor tehnici avansate de educație și dezvoltarea competențelor necesare pentru integrarea angajaților pe piața muncii. Nu în ultimul rând, investițiile în cercetare, politicile de stimulare a creativității și facilitarea înființării startup-urilor reprezintă câteva dintre precondițiile pentru dezvoltarea UE ca lider al inovării.

CONSOLIDAREA PROCESELOR DEMOCRATICE CARE GUVERNEAZĂ UNIUNEA EUROPEANĂ

CONTEXT

Există o percepție generală că instituțiile Uniunii Europene nu răspund bine la crizele multiple cu care s-a confruntat Uniunea în trecutul recent. Iar această inabilitate a fost pusă pe seama unui deficit democratic precum și pe seama unui proces decizional greoi. Arhitectura instituțională a UE este stufoasă și greu de înțeles pentru cetățeanul de rând, chiar dacă a fost simplificată progresiv prin modificările de tratate succesive. **Conferința privind Viitorul Europei** este o oportunitate să discutăm despre instituțiile europene, despre coerența lor și a proceselor de decizie, precum și despre competențele de la nivel european, național sau local. Europuls dorește să dezbată cu societatea civilă din România și să definească de ce are nevoie Uniunea Europeană pentru a deveni mai democratică și mai deschisă. O Uniune în care cetățenii sunt implicați în procesul decizional. Ne-am propus ca sub egida Conferinței, să construim un dialog între reprezentanți care pot oferi expertiză și soluții pentru aceste deficiențe.

PARTICIPANȚI

Ciprian CUCU

VICEPREȘEDINTE AL FORUMULUI APULUM

Valentin NAUMESCU

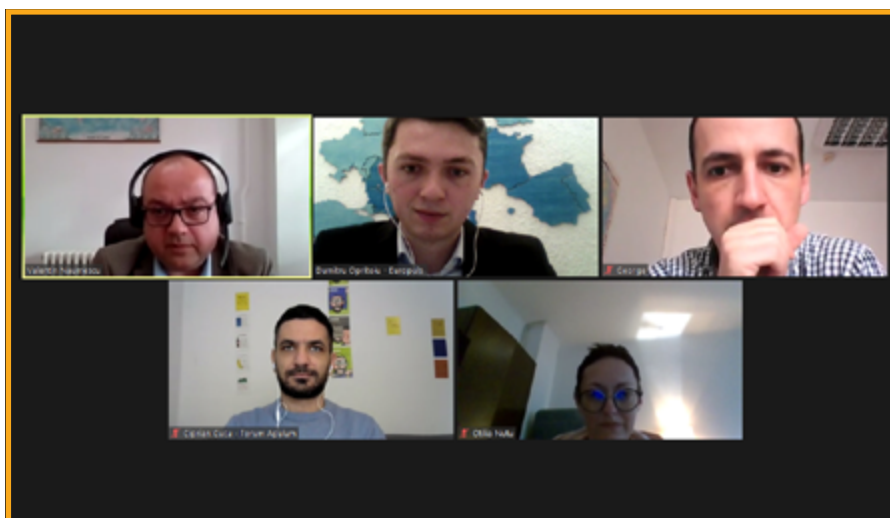
PREȘEDINTE AL INIȚIATIVEI PENTRU O CULTURĂ DEMOCRATICĂ EUROPEANĂ (ICDE)

Ana Otilia NUȚU

MEMBRU FONDATOR AL
EXPERT FORUM

George JIGLĂU

PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI
CENTRUL PENTRU STUDIUL DEMOCRAȚIEI

MODERATOR

Dumitru OPRIȚOIU

MANAGERUL DE PROIECT AL EUROPULS

CARE SUNT ÎN VIZIUNEA DVS. PRINCIPALELE DEFICIENȚE ALE PROCESULUI DEMOCRATIC EUROPEAN?

A fost punctat faptul că la 70 de ani de la înființarea Uniunii Europene continuă să existe un dezechilibru între puterea politică deținută de Statele Membre în cadrul UE și puterea politică

deținută de Instituțiile UE, și implicit de cetățenii europeni. Aceasta este una dintre principalele disfuncționalități care grupează angrenajul democratic european.

Se observă o lipsă de încredere la nivelul cetățenilor față de instituțiile europene, văzute ca fiind prea complexe

și greu de înțeles. Soluția propusă este o strategie de comunicare eficientă, dar și simplificarea unor proceduri care sunt mult prea complexe în acest moment.

CARE SUNT ÎN VIZIUNEA DVS. PRINCIPALELE DEFICIENȚE ALE PROCESULUI DEMOCRATIC EUROPEAN?

În ceea ce privește procesul electoral european reprezentanții societății civile au susținut unanim ideea alegerii Președintelui Comisiei Europene în mod direct de către toți cetățenii europeni. S-a punctat faptul că actualul proces de desemnare a Președintelui, așa cum s-a desfășurat în 2019, a fost prea puțin democratic și transparent, astfel diminuând încrederea cetățenilor în utilitatea votului în alegerile europene și ducând la apatie și dezinteres.

În schimb, un proces electoral direct, în care se prezintă alegătorilor mai mulți candidați pentru Președinția Comisiei ar atrage atenția cetățenilor și ar transforma alegerile europene în alegeri cu adevărat cu o miză uriașă.

CUM AM PUTEA CONSTRUI UN SPAȚIU PUBLIC EUROPEAN ÎN CARE CETĂȚENII, SOCIETATEA CIVILĂ ȘI MEDIUL ACADEMIC DIN TOATE STATELE MEMBRE SĂ POATĂ DIALOGA ȘI DEZBATE TEME CU REZONANȚĂ EUROPEANĂ?

Când vine vorba de crearea unui spațiu public european, cei patru reprezentanți au arătat că este necesară consolidarea unei societăți civile care să acționeze la nivel european și nu doar în statele membre.

De asemenea, este necesar ca Uniunea Europeană să protejeze organizațiile din societatea civilă care sprijină valorile europene și obiectivele UE în Statele Membre. Pe lângă asta, procesul de consolidare democratică este unul de lungă durată fiind profund legat de crearea unui demos european.

CONCLUZII

- ★ Disfuncționalitățile procesului democratic de la nivel european provin din dezechilibrul nerezolvat între puterea politică a statelor membre și puterea politică a votului cetățenilor la nivel european.
- ★ Mai mult, complexitatea funcționării instituțiilor europene la care se adaugă și complexitatea interacțiunii acestora cu instituțiile naționale, regionale sau locale creează mari probleme cetățenilor de a ține pasul cu ce se întâmplă la nivel european. Printre soluțiile indicate se regăsesc reforma procesului electoral european, prin susținerea votului direct pentru Președintele Comisiei Europene în cadrul alegerilor europene, dar și susținerea europeană pentru societatea civilă care apără valorile europene atât în statele membre cât și la nivel european.

O EUROPĂ PREGĂTITĂ PENTRU ERA DIGITALĂ: PRIORITĂȚI PENTRU TRANSFORMAREA TEHNOLOGICĂ

CONTEXT

Ne aflăm într-un proces dinamic de transformare digitală, intens accelerat de pandemia de COVID-19. În acest context, UE își propune să asigure suveranitatea digitală a UE, cu un accent clar pe date, tehnologie și infrastructură. La 9 martie 2021, Comisia Europeană a prezentat viziunea și perspectivele pentru transformarea digitală a Europei până în 2030. Această viziune pentru deceniul digital al UE se articulează în jurul a patru puncte cardinale: competențe, infrastructuri digitale sigure și durabile, transformarea digitală a întreprinderilor, și digitalizarea serviciilor publice. Scopul acestei mese rotunde a fost să definească de ce are nevoie Uniunea Europeană pentru a își îndeplini obiectivele ambițioase în conformitate cu viziunea de transformare digitală 2030.

PARTICIPANȚI

Bogdan MANOLEA
DIRECTOR EXECUTIV AL ASOCIAȚIEI
PENTRU TEHNOLOGIE ȘI INTERNET

Veronica ȘTEFAN
FONDATOR AL DIGITAL CITIZENS ROMANIA

Raluca NEGULESCU-BALACI
DIRECTOR EXECUTIV AL
UIPATH FOUNDATION

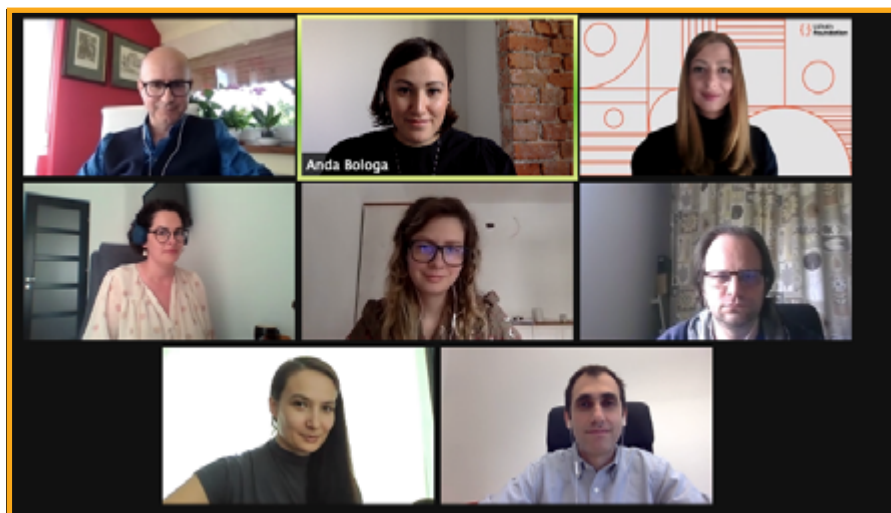
Radu PUCHIU
FONDATOR AL DIGITALĂ-I ZAREA

Bianca MUNTEANT
COFONDATOR ȘI COORDONATOR AL
TRANSILVANIA DIGITAL INNOVATION HUB

Radu MOȚOC
VICEPREȘEDINTE EXECUTIV AL
ASOCIAȚIEI TECHSOUP ROMÂNIA

Mirela MĂRCUȚ
PHD, ASISTENT UNIVERSITAR
UNIVERSITATEA DIN ORADEA

Elena LAZĂR
PHD, LECTOR UNIVERSITAR
UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

MODERATOR

Anda BOLOGA
EXPERT AFILIAT EUROPULS ÎN DOMENIUL
SECURITĂȚII CIBERNETICE ȘI PROTECȚIEI DATELOR

CE VULNERABILITĂȚI A CREAT SAU AMPLIFICAT PANDEMIA DE COVID-19 PENTRU MEDIUL DIGITAL?

Pandemia de covid-19 a arătat clar limitele în zona de transformare digitală, în special în ceea ce ține de serviciile publice care nu au fost pregătite pentru a funcționa în regim digital și a gestiona

situația de criză. Un exemplu în acest sens o reprezintă platforma de vaccinare care a fost folosită de un număr mic de utilizatori, din lipsa de încredere și în lipsa competențelor digitale.

Pandemia a avut, în același timp, repercusiuni în zona de politica datelor și securitate cibernetică. Spre

exemplu, trecerea rapidă la lucrul de acasă a neglijat aspecte esențiale de securitate cibernetică și protecția datelor. Factorul uman a reprezentat o vulnerabilitate, în special în ceea ce ține de folosirea tehnologiei ca interfață în cadrul educațional și academic, fără o înțelegere profundă și aplicată a competențelor digitale.

Este important de menționat conceptul de sărăcie digitală în cadrul procesului de transformare digitală și de subliniat că pandemia a amplificat lipsa accesului la educație. În special categoriile vulnerabile au avut de suferit cel mai mult în procesul de trecere la educația online. De asemenea, a crescut digital gap, din lipsa de competențe, cunoștințe și infrastructură digitală.

CARE SUNT PRINCIPALELE OBSTACOLE PENTRU TRANSFORMAREA DIGITALĂ PE CARE LE-AȚI IDENTIFICAT PE DURATA ACTIVITĂȚII VOASTRE?

Transformarea digitală trebuie să fie mai mult decât un proces de digitalizare a birocrăției existente. Este esențial ca procesele administrative și birocratice să fie regândite în cadrul unei strategii ce ar pune accentul pe transformare. De asemenea, transformarea digitală presupune mai mult decât folosirea unui calculator, ci în special pregătirea pentru transformările ulterioare, cum ar fi implementarea la scară largă a Inteligenței Artificiale.

Lipsa competențelor digitale are un impact real asupra procesului de transformare digitală. Este esențială dezvoltarea în tandem atât a soluțiilor digitale cât și a competențelor digitale.

Competențele digitale trebuie incluse în schema de învățare la orice nivel și nu trebuie dezvoltate doar în singularitate. De asemenea trebuie făcută trecerea de la competențe digitale la metodologia învățării, iar competențele avansate din zona de digital trebuie dezvoltate constant.

Trebuie implementate eficient conceptele de privacy by design și security by design, în special în cazul aplicațiilor dezvoltate de sectorul public. În caz contrar, cetățenii își pierd încrederea în aplicațiile și soluțiile digitale dezvoltate de sectorul public.

Liderii politici nu au o cultură digitală și o cultură a datelor, iar deciziile de politici publice în continuare se bazează mult prea puțin pe date.

Nu în ultimul rând, soluțiile digitale trebuie dezvoltate pentru oameni, nu pentru specialiști ai acestei arii nișate.

”

LIDERII POLITICI NU AU O CULTURĂ DIGITALĂ ȘI O CULTURĂ A DATELOR, IAR DECIZIILE DE POLITICI PUBLICE ÎN CONTINUARE SE BAZEAZĂ MULT PEA PUȚIN PE DATE.

CARE SUNT PRINCIPALELE PRIORITĂȚI ÎN PROCESUL DE TRANSFORMARE DIGITALĂ DIN PERSPECTIVA ACTIVITĂȚII VOASTRE?

- Conceptul de deschidere (openness) – utilizarea soluțiilor open source pe cât e posibil bazându-ne pe principiul public money – public call.
- Necesitatea de definire de standarde în cazul unui serviciu public digital.
- Principiul de open data – toate sistemele publice care produc date ar trebui să aibă posibilitatea de export și atât timp cât nu conțin date personale să fie făcute publice.
- Trebuie să facem tranziția de la abordarea de criză din timpul pandemiei printr-o strategie pe termen lung care ar lua în calcul o abordare complexă. Nu trebuie să ne orientăm doar pe tehnologii, ci să ne uităm și la procesul intern al modului de lucru/ modului de alocare a resurselor în modul care funcționează serviciile publice digitale. Un guvern nu se poate baza exclusiv pe voluntari în procesul de dezvoltare a resurselor digitale.
- Construirea unei infrastructuri de date. Implementarea politicii de tip digital first și regândirea colaborativă a serviciilor publice.

CONCLUZII

- ★ Vorbitorii au subliniat că transformarea digitală trebuie să fie mai mult decât un proces de digitalizare a birocrăției existente, și că este nevoie de o regândire fundamentală a acestui proces. Este îngrijorător impactul pe care pandemia de covid-19 l-a avut asupra creșterii gap-ului digital și asupra accesului la educație a categoriilor vulnerabile. Este necesară implementarea politicii de tip digital first și regândirea colaborativă a serviciilor publice.

O SOCIETATE EUROPEANĂ REZILIENTĂ: CE URMEAZĂ DUPĂ SUMMITUL SOCIAL DE LA PORTO

CONTEXT

Cetățenii Uniunii Europene au fost sever afectați de pandemia COVID-19, care a constituit o provocare imensă, dar și o oportunitate de a vedea dovezi de solidaritate oferite în toate colțurile continentului european. Din acest motiv, solidaritatea a fost laitmotivul răspunsului european în fața pandemiei, iar provocarea a dat naștere unor măsuri economice fără precedent, dar și unor angajamente sociale majore. Pandemia a expus vulnerabilități ale societății noastre, care au dus la concluzia liderilor europeni că avem nevoie de un plan de acțiune pentru a transforma **Pilonul European al Drepturilor Sociale** în realitate. De aceea, pe 7 mai 2021, liderii europeni, președintele Parlamentului European, al Comisiei Europene, reprezentanți ai societății civile s-au întâlnit la Porto, la invitația Președinției Portugheze a Consiliului UE, pentru a semna un **angajament** în ceea ce privește agenda socială europeană.

Ne rămâne un lucru de făcut: putem pune în practică angajamentul liderilor de la Porto? Alături de reprezentanți ai societății civile din România, am dorit să luăm pulsul nivelului de ambiție al acestui angajament european și cum poate fi acesta transpus în soluții concrete pentru comunitățile vulnerabile din România și de pe întreg teritoriul Uniunii Europene.

PARTICIPANȚI

Diana CHIRIACESCU

DIRECTOR AL FEDERAȚIA ORGANIZAȚIILOR
NEGVERNAMENTALE PENTRU SERVICII SOCIALE (FONSS)

Jeanina ZGÎRIE

DIRECTOR AL ASOCIAȚIEI MAGIC

Roxana PARASCHIV

COORDONATOR LA CENTRUL DE INFORMARE ȘI
DOCUMENTARE PRIVIND DREPTURILE COPILULUI DIN
CADRUL ORGANIZAȚIEI SALVAȚI COPIII ROMÂNIA

Mihaela NABĂR

DIRECTOR EXECUTIV AL WORLD VISION ROMÂNIA

Mihai TOMESCU

PREȘEDINTE AL GRUPULUI DE INOVAȚIE ȘI EXPERTIZĂ SOCIALĂ

Tudorel TUPILUȘI

PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI NEVĂZĂTORILOR DIN ROMANIA

Liana VÎSLAN

PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI LANGDON DOWN OLTENIA
CENTRUL EDUCAȚIONAL TEODORA

Elena BELLOIU

PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI FEMEILE SE IMPLICĂ/
ROMANIAN WOMEN'S LOBBY

Petrică DULGHERU

DIRECTOR EXECUTIV AL REDİ ROMA ENTREPRENEURSHIP
DEVELOPMENT INITIATIVE

MODERATOR

Tana FOARFĂ

DIRECTOR EXECUTIV AL EUROPULS – CENTRUL DE
EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

CARE ESTE PRINCIPALA PROVOCARE CU CARE SE CONFRUNTĂ CETĂȚENII UE ASTĂZI?

Inegalitatea de șanse este provocarea care se resimte cel mai mult în rândul societății, iar aceasta se reflectă asupra nivelului de convergență și coeziune pe care aspirăm să le atingem ca țară. Nu putem vorbi de incluziune socială atunci când lipsa măsurilor care oferă acces egal la oportunități pentru toți cetățenii duce la izolare, la singurătate și la sentimentul tot mai puternic că nu există integrare în comunitate.

Din acest motiv, există o lipsă de încredere a cetățenilor în autorități, aceștia nu se mai simt reprezentați și simt că nu există suficientă implicare pentru a înțelege probleme specifice sau pentru a lua măsuri cu impact pozitiv real. Iar această atitudine se reflectă în special când discutăm despre persoanele cu dizabilități, fie fizice, fie psihice. Organizațiile care au reprezentat persoanele cu dizabilități au nenumărate exemple care ilustrează dificultățile cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în România, de la acces la sănătate și educație la libertatea de mișcare, îngreunată de lipsa unei **strategii de mobilitate** adaptată nevoilor persoanelor cu dizabilități.

Pandemia a avut un impact semnificativ, deoarece persoanele aflate în sărăcie, excluziune socială sau care trăiesc în medii dezavantajate au resimțit consecințele unui sistem de sănătate deficitar, iar în acest sens diferențele între politicile la nivel european și

accesul inegal la serviciile medicale sunt principala cauză pentru care nu putem vorbi încă de convergență socială la nivel european. Iar în acest sens, o provocare foarte mare o reprezintă **redresarea economică și socială după pandemie**. A existat un acord general referitor la faptul că se investește foarte mult timp la nivel național în planificarea redresării și foarte puțin timp în implementarea efectivă a măsurilor de redresare.

Această trecere în revistă a scos la iveală o discuție mai profundă despre principalele nevoi ale societății care au fost identificate de către organizațiile prezente la dezbateri.

În primul rând, accesul persoanelor cu dizabilități la locuri de muncă, la servicii medicale și la educație de calitate este extrem de dificil. Strategia Națională pentru persoanele cu Dizabilități este în aproape totalitate o copie a strategiei precedente, deși la nivel european **noua strategie pentru persoanele cu dizabilități** prezintă câteva elemente inovative față de versiunea precedentă. Adaptarea sistemelor publice, fie că vorbim de sistemul administrativ sau de cel educațional, trebuie să se facă în mod diferențiat, ținând cont de nevoile fiecărui tip de dizabilitate. Spre exemplu, pentru nevăzători, accesibilitatea se dovedește o adevărată provocare: vorbim de clădiri nemarcate, de acces limitat la vot, de lipsa investițiilor în tehnologii asistive.

În al doilea rând, România are în grijă peste un milion de copii aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială. Copii pentru care nu avem o viziune operaționalizată, nu avem un sistem de educație de calitate, nu avem o protecție socială suficient de bine susținută. Iar organizațiile de la firul ierbii oferă acces și oportunitate, dar nu pot suplini în mod real măsurile care trebuie să vină de la nivel guvernamental. Din acest motiv, organizațiile societății civile doresc să fie integrate în rețelele de guvernare, atât în partea de elaborare de politici, cât și de implementare.

În al treilea rând, o Europă socială este una în care valorile europene primează, iar acestea se reflectă cel mai bine atunci când există șanse egale pentru toți cetățenii, la toate nivelurile. Din păcate, România se confruntă cu o subreprezentare a femeilor în funcții de conducere, în structurile politice, iar pericolele la care sunt expuse femeile din România sunt extrem de ridicate din cauza lipsei de măsuri coordonate, de viziune strategică în combaterea violenței împotriva femeilor, a traficului de persoane, a educației și igienei sexuale în special pentru femeile din mediul rural.

Nu în ultimul rând, poate cea mai importantă concluzie a fost aceea că rolul Conferinței privind Viitorul Europei ar fi să poată soluționa atât de multe dintre problemele stringente ale societății, încât organizațiile societății civile să își poată înceta activitatea bucurându-se că persoanele pe care le reprezintă au parte de un viitor prosper.

CONCLUZII

Pentru a realiza acest deziderat, recomandările organizațiilor prezente în discuție către decidenții europeni implicați în discuțiile din cadrul Conferinței privind viitorul Europei sunt următoarele:

- ★ Uniunea Europeană trebuie să fie mai fermă în respectarea valorilor sale și să demonstreze statelor membre că nu este o pușculiță de bani, ci că fondurile europene atrag după sine respectarea și aplicarea valorilor, principiilor și strategiilor europene;
- ★ Pentru a asigura o bună utilizare a fondurilor europene și a unui beneficiu real pentru cetățeni, Uniunea Europeană trebuie să încurajeze un dialog și rol mai mare pentru autoritățile locale și organizațiile societății civile aflate la firul ierbii, care trebuie să devină agenți de implementare în toată regula a măsurilor propuse, însă mai mult decât atât, trebuie să fie parte activă la formularea și conturarea acelor măsuri;
- ★ Declarația de la Porto a liderilor europeni are nevoie de prevederi care să contureze rolul societății civile în implementarea Planului de Acțiune privind Pilonul European al Drepturilor Sociale;
- ★ Garanția pentru Copii trebuie să fie însoțită de direcții clare din partea Comisiei Europene care să încurajeze implicarea organizațiilor societății civile în planul de acțiune realizat de statele membre, precum și în implementarea acestora;
- ★ Uniunea Europeană ar trebui să încurajeze mai mult investițiile cu impact social, pentru ca măsurile naționale să se ghideze după principiul "nicio generare de profit fără impact social și sustenabilitate". De asemenea, parteneriatele public-privat ar trebui să se transforme din excepție în regulă;
- ★ Statele membre au nevoie de servicii comunitare integrate pentru a putea oferi acces și oportunitate copiilor și tinerilor aflați în zone cu risc ridicat de sărăcie și excluziune socială.

NEXT GENERATION - TINERET ȘI EDUCAȚIE

CONTEXT

De la izbucnirea pandemiei, tinerii au traversat o perioadă dificilă atât la nivel personal, cât și la nivel profesional. Incapacitatea sistemului de învățământ de a se adapta noului context, impactul pandemiei asupra sănătății mentale ale tinerilor și apropiaților lor, reducerea contextelor sociale și profesionale de dezvoltare vor prezenta în timp consecințe asupra viitoarelor generații.

România a fost primul stat din Uniunea Europeană care a coordonat implementarea **Strategiei Europene de Tineret 2019-2027** în perioada în care a deținut Președinția Consiliului Uniunii Europene și și-a asumat Obiectivul European Nr. 7 *Quality Employment for All*.

Conform unui studiu OECD, ^{2/3} dintre tineri au întâmpinat dificultăți financiare de la începutul pandemiei. Cu toate acestea, propunerea sectorului de tineret pentru Planul Național de Redresare și Reziliență „CRESC Tineret” a fost exclusă din forma finală a planului. În cadrul discursului său privind starea Uniunii, Ursula von der Leyen a înaintat Comisiei Europene propunerea de a desemna **anul 2022 drept anul European al Tineretului**.

PARTICIPANȚI

Andreea SCRIOȘTEANU

VICEPREȘEDINTE AL CONSILIULUI TINERETULUI
DIN ROMÂNIA (CTR)

Diana SABO

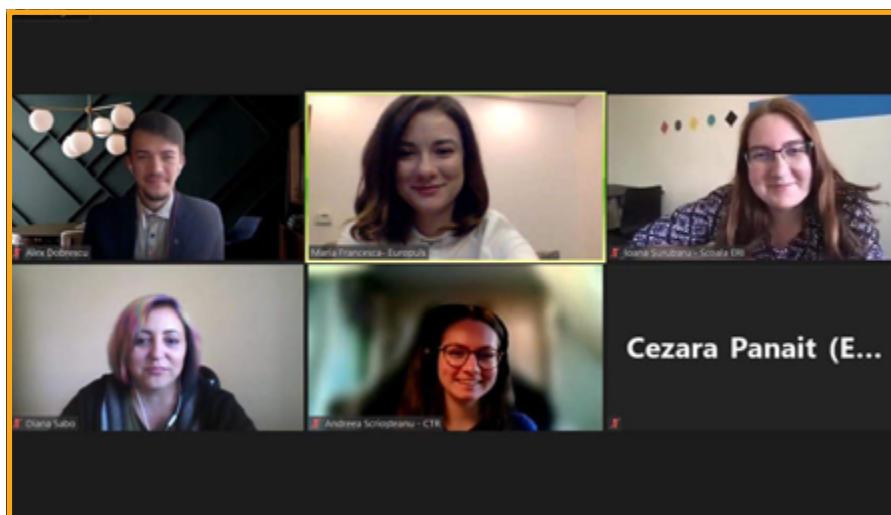
LUCRĂTOR DE TINERET LA FEDERAȚIA
ORGANIZAȚIILOR NEGUVERNAMENTALE DE TINERET
DIN MARAMUREȘ (FONT MM)

Ioana ȘURUBARU

DIRECTOR DE RESURSE UMANE LA
ȘCOALA FINLANDEZĂ ERI SIBIU

Ioana ȘURUBARU

PREȘEDINTE AL EUROPEAN CONFEDERATION
OF YOUTH CLUBS

MODERATOR

Francesca CRISTEA

EXPERT AFILIAT EUROPLUS PENTRU POLITICI
DE TINERET ȘI VIITORUL MUNCII

CUM ARATĂ VIITORUL EDUCAȚIEI ȘI VIITORUL MUNCII?

Printre cele mai proeminente obstacole, participanții au menționat lipsa perspectivei de la firul ierbii a decidenților. Chiar dacă există voință din partea autorităților publice să vină în sprijinul tinerilor, de cele mai multe ori, în România, reprezentanții autorităților locale nu știu cum să aplice viziunea europeană la nivel național, neavând know-how-ul necesar și nici profesioniști cu experiență.

A fost menționat faptul că tinerii nu beneficiază, de fapt, de servicii de tineret, întrucât acestea nu sunt decât punctuale, ale unor organizații care reușesc să facă asta. Este nevoie constantă de consiliere și orientare vocațională pentru tineret.

Totodată este constatată o problemă de comunicare care duce la o ruptură între tineri și autorități. Societatea civilă este de mult pregătită și angrenată în inițiative de dezvoltare a competențelor personale și profesionale ale tinerilor, dar lipsa infrastructurii de tineret de la nivel local (centre de tineret) și lipsa personalului experimentat din administrația publică, îmbrăcate într-o strategie de comunicare greoaie (pe altă limbă) nu pot răspunde în mod adecvat cerințelor tinerilor.

Formarea cadrelor didactice este esențială pentru a crea mediul propice de dezvoltare al tânărului. Profesorul trebuie să fie pregătit cunoscând o bună parte din stilurile de învățare și capabil să se adapteze nevoilor tinerilor.

În ceea ce privește formarea tinerilor, conform raportului "Tinerii în Europa: Efectele Covid-19 asupra situației lor economice și sociale", procentul tinerilor NEETS² a crescut cu peste 5% în România față de 1,3% media Uniunii Europene. Reamintim totodată că unul dintre punctele slabe ale aplicării **Garanției pentru Tineret în România lansată în 2013**, care a avut, de altfel, un impact major negativ a fost lipsa integrării organizațiilor de tineret/ studențești/de elevi și a lucrătorilor de tineret ca parteneri egali, precum au fost sindicatele și patronatele.

Participanții în cadrul discuției au subliniat nevoia conturării unui cadru pentru competențele tinerilor pentru locurile de muncă verzi, sector care se va dezvolta în viitor datorită investițiilor din Planul Național de Redresare și Reziliență.

CUM NE ASIGURĂM CĂ TINERETUL ȘI EDUCAȚIA SUNT O PRIORITATE ÎN URMĂTOARELE PROIECTE LA NIVEL EUROPEAN?

De-a lungul timpului, sectorul de tineret nu a primit investiții considerabile din partea autorităților publice centrale sau/ și locale. Pentru a recupera decalajul adâncit în urma pandemiei în ceea ce privește competențele, experiențele practice și oportunitățile de dezvoltare,

² Persoane cu vârste între 15-29 de ani care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare.

o strategie de investiții la nivel național ar trebui conturată pentru investiția în susținerea activităților non-formale și recunoașterea impactului acestora în dezvoltarea competențelor și abilităților tinerilor.

În primul rând, tinerii au nevoie de acces echitabil, incluziv și accesibil atât în sistemul educațional, cât și în piața muncii. Fiind una dintre cele mai afectate categorii, este nevoie de o regândire în materie de protecție socială. Garantarea drepturilor tinerilor, indiferent de forma de angajabilitate aleasă, trebuie să reprezinte un pilon esențial pentru piața muncii a viitorului.

Tinerii au nevoie de componentă practică în cadrul procesului de învățare. Participanții consideră că este nevoie de introducerea unui nou subiect/ a unor cursuri despre cetățenie activă pentru a le demonstra tinerilor cum pot interacționa încă de la gimnaziu cu instituțiile la nivel local, național, european. Este nevoie de o perspectivă palpabilă în ceea ce privește aplicabilitatea cunoștințelor (vizite de studiu, cum facem petiții, cum se iau decizii la nivel local/ național/ european, etc.).

Cel mai important aspect este crearea unui cadru de participare a tinerilor, organizațiilor de/ pentru tineret și lucrătorilor de tineret în procesul de luare a deciziilor. Vocea tinerilor nu trebuie doar auzită, ci și ascultată.

CONCLUZII

Sectorul de tineret are nevoie de investiții masive în ceea ce privește infrastructura (centrelor de tineret), formarea profesioniștilor din administrația publică locală (lucrători de tineret) și în activitățile de tineret.

Este esențială dezvoltarea unei strategii de comunicare dintre autoritățile locale/ naționale și tineri, bazată pe legislația pentru tineri, oportunități, obiectivele europene pentru tineret. Informarea trebuie realizată printr-un limbaj clar, accesibil fiecărui tânăr și disponibil într-un mod rapid.

Este resimțită nevoia unui program de formare pe tot parcursul vieții în ceea ce privește sectorul de tineret. O sugestie a participanților ar fi o perioadă de 5 ani,

urmând nu doar setul de standarde în educație la nivel european, ci creionând un set de sub-standarde realizat de România după cercetarea nevoilor tinerilor.

De multe ori, tinerii sunt adesea invocați în discursul decidenților politici, dar măsurile menite să îi ajute să își desăvârșască potențialul mereu întârzie să apară. Sectorul de/ pentru tineret este și trebuie să fie un partener important al autorităților publice. Soluțiile propuse de organizațiile de/ pentru tineret, tineri și lucrătorii de tineret trebuie ascultate, nu doar auzite. Este nevoie de o strategie de investiție pe termen lung acompaniată de politici publice de tineret pe termen mediu- lung.

★ UE ÎN CURSA PENTRU NEUTRALITATEA DE CLIMĂ PÂNĂ ÎN 2050: CUM SE PREGĂTEȘTE ROMÂNIA PENTRU TRANZIȚIA ENERGETICĂ? ★

CONTEXT

Uniunea Europeană și-a propus să devină un jucător global în lupta împotriva schimbărilor climatice. Parte din obiectivul pentru neutralitatea de climă, Comisia Europeană a publicat pe 14 iulie 2021 pachetul legislativ „Fit for 55” pentru energie și climă, care va preciza modul în care blocul UE27 își va reduce emisiile de GES cu 55% până în 2030. Acest obiectiv ar însemna modificarea substanțială a legislației europene ex. Directiva pentru sursele de energie regenerabilă, Directiva privind impozitul pe energie, etc.

PARTICIPANȚI

Radu DUDĂU

DIRECTOR ȘI CO-FONDATOR AL
ENERGY POLICY GROUP

Claudiu BUTACU

DIRECTOR ȘI CO-FONDATOR AL
EFDEN

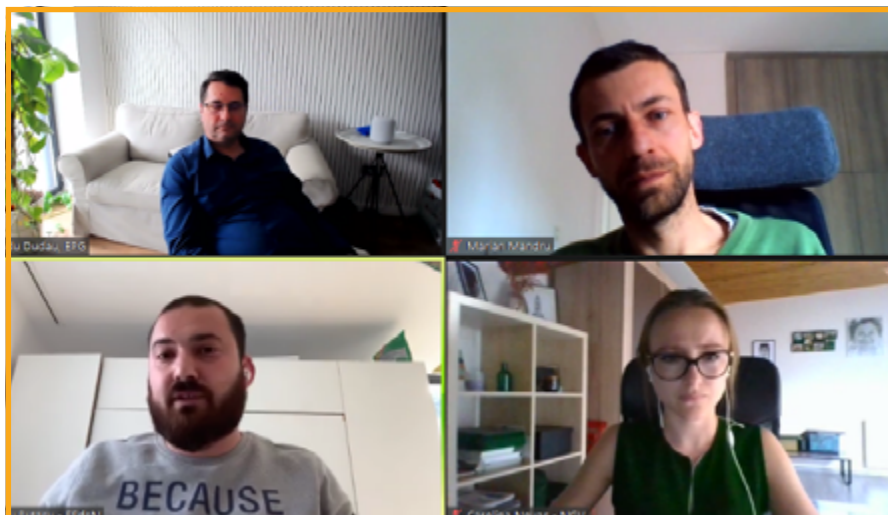
Marian MÂNDRU

COORDONATOR DE CAMPAANIE LA
GREENPEACE

MODERATOR

Carolina NOVAC

EXPERT AFILIAT EUROPLUS ÎN DOMENIUL ENERGETIC

DE LA VIZIUNEA UE PENTRU NEUTRALITATEA CLIMATICĂ SPRE IMPLEMENTARE: CUM VEDE SOCIETATEA CIVILĂ IMPACTUL NAȚIONAL ȘI LOCAL ÎN ROMÂNIA CU PRIVIRE LA IMPLEMENTAREA LEGISLAȚIEI DE CLIMĂ ȘI ENERGIE EUROPEANĂ?

În raport cu publicarea Planului Național de Relansare și Reziliență (PNRR), participanții și-au exprimat dezamăgirea față de faptul că Guvernul României, vis-a-vis de alte state membre, nu și-a asumat un *coal phase-out* destul de ambițios care să fie coroborat cu obiectivele de la nivel european. Anul 2032 a fost identificat ca termenul limită

pentru *coal phase-out*³. Cu toate acestea, ținta respectivă nu a fost analizată în contextul mai larg al obiectivelor de climă și energie la nivel european care, odată implementate, ar avea capacitatea să asigure un *coal phase-out* înaintea termenului stabilit de România.

Este recomandat ca Guvernul României să ia măsuri eficiente din timp care să conducă la realizarea tranziției verzi, întrucât România riscă să traverseze o tranziție mult mai dură în termeni de costuri, în special pentru consumatorii finali și cu investiții mai reduse decât am

fi putut obține la nivelul business-urilor.

În cadrul PNRR sunt propuse domenii esențiale pentru investiție și soluțiile propuse pentru finanțarea marilor proiecte de energie ce nu țin neapărat cont de o analiză/metodologie comprehensivă care să reflecte cererea și oferta în termeni de consum și producție de energie. De exemplu, prin PNRR maximizarea și utilizarea hidrogenului reprezintă o prioritate strategică, dar este accentul pus pe transportul și distribuția de hidrogen nu este înțeles încă pe deplin. Totodată, această prioritate nu este neapărat coroborată cu o analiză privind evoluția sectorului energetic în termeni de cerere

³ *coal phase-out* - eliminarea treptată a cărbunului din mixul energetic

și ofertă în cursa spre neutralitate de climă.

În pachetul „Fit for 55” se evidențiază faptul că sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii (ETS) pune preț pe carbon și reduce în fiecare an plafonul pentru emisiile din anumite sectoare economice. În ultimii 16 ani, acesta a scăzut cu succes emisiile provenite din producția de energie electrică și din industriile cu consum intensiv de energie cu 42,8%. Comisia Europeană propune în continuare reducerea plafonului global de emisii și mărirea ratei anuale de reducere. Pentru o contribuție suplimentară la acțiunile de climă în bugetul UE, **statele membre ar trebui să cheltuiască totalitatea veniturilor lor din comercializarea emisiilor pe proiecte legate de climă și energie**. O parte dedicată a veniturilor din noul sistem pentru transportul rutier și clădiri ar trebui să abordeze posibilul impact social asupra gospodăriilor vulnerabile, microîntreprinderilor și utilizatorilor de transport. La rândul său, prin exercițiul financiar multianual al UE, Horizon Europe și programul InvestEU, dar și **Regulamentul privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile** susțin prin diverse instrumente financiare această tranziție. În ciuda reticențelor datorate faptului că Directiva pe taxonomie sustenabilă ar putea afecta Fondul pentru modernizare din cadrul sistemului UE de comercializare a cotelor de emisii, această directiva de fapt ar rezulta în asigurarea capacității de flexibilitate și echilibrare pentru componenta de regenerabile.

CE AR TREBUI SĂ FACĂ ROMÂNIA MAI BINE PENTRU A DEBLOCA INVESTIȚIILE NECESARE PENTRU A ATINGE ALĂTURI DE CELELALTE STATE MEMBRE UE NEUTRALITATEA CLIMATICĂ?

Cu privire la *prioritățile României în această tranziție pe termen scurt și pe termen lung atât în sector public cât și privat*, invitații au fost de acord că în procesul de redactare a PNRR a lipsit procesul de consultare publică la care societatea civilă ar fi dorit să contribuie.

În ciuda tuturor criticilor inițiale din partea Comisiei, Planul Național de Redresare și Reziliență a primit reacția pozitivă din partea Președintei Comisiei Europene Von Der Leyen, dar și a

Vice-Președintelui Valdis Dombrovski.

Dacă UE prin pachetul „Fit for 55” își propune taxarea carbonului și reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de sere, astfel se dorește, în mod indirect, și descurajarea unor industrii pe producția energiei fosile. În România, **sectorul energetic nu este încă suficient de angrenat procesului de tranziție**, având la baza o **strategie dinamică** și, mai ales cu ținte precise care să fie implementate riguros. În aceeași ipostază se regăsesc multe proiecte care nu se finalizează, iar structurile întreprinderilor au nevoie de un alt model de business pentru a se angrena cu succes în procesul de tranziție verde și a eficientiza anumite procese. Trebuie să ținem cont totodată și de capacitatea administrației publice de a implementa măsurile necesare în această tranziție și în general, capacitatea de calcul și monitorizare a acestor măsuri și proiectele de energie care se derulează.

A fost subliniată îngrijorarea din partea societății civile ca odată cu creșterea consumului de regenerabile în mixul energetic, prosumatorii ar urma să plătească investițiile de capital pentru a acoperi o cerere în creștere. În ceea ce privește eficiența energetică în contextul revizuirii **Directivei privind Eficiența Energetică**, sunt multe exemple de bune practici pe care alte state europene le-au propus și aplicat de curând. Se propun obiective specifice pentru utilizarea energiei din surse regenerabile în transport, încălzire și răcire, clădiri și industrie. Pentru a îndeplini atât obiectivele noastre climatice, cât și cele de mediu, sunt consolidate criteriile de durabilitate pentru utilizarea bioenergiei. România, din rolul unui stat care se confruntă cu lipsa eficienței energetice, în sectorul rezidențial ar trebui să prioritizeze acest sector.

Privind în perspectivă, este nevoie să ținem cont și de mixul energetic al României, de resursele existente la nivel național i.e. abundența resurselor de gaze naturale în Marea Neagră, resursele de energie hidroelectrică, centralele nucleare și vom avea nevoie de toate aceste resurse în această tranziție pentru a o realiza cu succes și a amortiza efectul asupra consumatorilor.

Pe parcursul conversației, a fost evidențiată **necesitatea modernizării sectorului public**, nevoia de profesioniști

capabili și bine pregătiți pentru a propune măsurile necesare în cadrul acestui proces de tranziție. Importanța identificării unei strategii, a unui plan bine stabilit pe termen lung care să angreneze sectorul privat și public în **dezvoltarea unui lanț valoric pentru resurse de energie regenerabile** care să susțină și forța de muncă specializată. Practic, se dorește stabilirea unui **leadership climatic** și dezvoltarea inițiativelor alături de sectorul privat care să fie coordonate cu succes. În spațiul privat este importantă dezvoltarea liderilor în sustenabilitate, astfel încât să fim ambițioși, dar în același timp să ținem cont și de realitatea consumatorului vulnerabil.

CONCLUZII

Participanții la masa rotundă au evidențiat o serie de priorități pe care România ar trebui să le aibă în vedere. Pachetul legislativ „Fit for 55” – cel mai mare pachet legislativ în acest sector propus din partea Comisiei – și cele 13 proiecte legislative pe care le conține, vor avea un impact enorm asupra sectorului energetic în România. Astfel au fost propuse următoarele soluții:

- ★ Investiții de miliarde anuale atât la nivel public, dar mai ales în sectorul privat pentru a realiza cu succes tranziția verde. Eforturi imediate se impun pentru a efectua trecerea către un mix de electricitate dominat în majoritate de regenerabile și eliminarea combustibililor fosili din mixul energetic i.e. cărbune, și treptat consumul de gaze naturale.
- ★ Implementarea cu succes a PNRR printr-o cooperare strânsă cu reprezentanții din sectorul privat, astfel încât fondurile obținute să fie eficient distribuite și absorbite în ideea de a realiza această tranziție cât mai rapid posibil.
- ★ Decidenții politici trebuie să ia în considerare reevaluarea priorităților în tranziția energetică, stabilirea unei strategii comprehensive și pe plan orizontal pentru a înțelege care sunt etapele pe care România le are de parcurs, dar și dificultățile cele mai mari în această tranziție și cum am putea să fructificăm oportunitățile (crearea de joburi noi în tranziția verde, dezvoltarea industriei verzi pe plan național).
- ★ Recalificarea angajaților în segmentul de industrie și pregătirea specialiștilor în energie.

**PRIORITĂȚILE SOCIETĂȚII CIVILE
ÎN CONTEXTUL CONFERINȚEI PRIVIND
VIITORUL EUROPEI**